

Foto: Finn Frandsen

Mellem to og tre milliarder cigaretskodder smides årligt i Danmark. Mange ved ikke, at filteret er lavet af plastik.

Cigaretskod ender som plastik i havet

Milliarder af cigaretskod smides årligt i Danmark. Det betyder, at plastik fra filtrene ender i natur og hav. Et forbud mod filtre på cigaretter kan være løsningen, mener Kræftens Bekæmpelse.

Ville du smide et sugerør på gaden? Nej. En sodavandsflaske? Selvfølgelig ikke. Hvad med et cigaretskod..?

Ja, det ville du muligvis, hvis du er ryger.

Hvert år bliver der smidt mellem to og tre milliarder cigaretskod i Danmark ifølge miljøorganisationen Hold Danmark Rent.

Men mens der er stadig større fokus på alt det plastik, som ender i vores have, er der kun begrænset fokus på, at cigaretskod faktisk er blandt de primære kilder til problemet.

»Som med alt andet plastik, der ender på landjorden, så finder cigaretskod også ud til havet over tid«, siger Henrik Beha Pedersen, direktør i Plastic Change, der arbejder med at sætte fokus på plastikforurening.

For 32. år i træk [topper cigaretskod listen](#) over affald, der samles op i miljøorganisationen International Coastal Cleanups årlige skraldindsamling på strande rundt i verden.

Jeg tror slet ikke, at folk er klar over, at cigaretskodder er lavet af et ikkenedbrydeligt plastikmateriale

Niels Them Kjær, Kræftens Bekæmpelse

Den danske miljøorganisation Plastic Change har sammen med partnere fra RUC og Aarhus Universitet gennemført et forskningsprojekt i Roskilde Fjord, som skulle kortlægge forekomsten af plastik i fjorden.

Her gik billedet fra internationale undersøgelser igen, da cigaretskod var blandt de genstande, de fandt flest af.

»I undersøgelser, der er lavet på tværs af EU-lande, er cigaretskod nummer et på listen over de mest hyppige affaldstyper. Så det er et væsentligt emne at se nærmere på og ikke mindst finde konkrete løsninger på«, siger biolog og projektleder Claudia Sick fra Plastic Change.

Det er dog de færreste, der ved, at de faktisk smider plastikaffald, når cigareten ender på gaden i stedet for i askebægeret.

»Der er faktisk mange, som tænker, 'det er ikke så slemt at smide skod, fordi det er så lille, og det er jo lavet af papir'. Men det er det ikke. Det er lavet af plastik«, siger projektleder Anette Juul fra Hold Danmark Rent.

Begrænset viden

Mindskning af mikroplast i naturen har ikke været i rampelyset ret længe. Derfor er det også begrænset, hvad der findes af viden om lige præcis cigaretskods effekt på miljøet.

»Men vi ved trods alt, at plastik ikke bliver nedbrudt biologisk, og at det kan have både fysiske og kemiske effekter på dyr. Plastik er noget skidt for miljøet, og derfor skal vi benytte os af forsigtighedsprincippet«, siger biolog Claudia Sick fra Plastic Change.

Et forbud af filtre ville betyde et mindre miljøproblem, og det ville ikke gøre en sundhedsmæssig forskel, fordi filtrene hverken forebygger hjertekarsygdomme eller kræft

Niels Them Kjær, Kræftens Bekæmpelse

»Inde i cigaretfilterne sidder små fibre bestående af cellulose acetat - en type af plastik - som er rigtig længe om at blive nedbrudt. Og jo længere, de bliver i miljøet, jo større konsekvenser kan de også have«, siger Claudia Sick.

Man ved dog så meget, at de små fibre af mikroplast optages i skaldyr, fisk og små organismer og på den måde finder vej til os mennesker gennem fødekæden.

I USA kigges der allerede nærmere på problemet med cigaretskod. Indtil videre er der blandt andet blevet diskuteret et forbud mod filtre og pant på cigaretter.

Filteret har ingen sundhedsmæssig effekt

Der er ifølge Niels Them Kjær, projektchef for tobaksforebyggelse hos Kræftens Bekæmpelse, en almindelig opfattelse blandt rygere om, at filteret på cigaretter gør det mindre skadeligt at ryge. Men spørger man ham, om filteret på cigaretter mindsker de skadelige effekter, er svaret kontant:

»Nej. Filtrene kom på, da man i 60'erne fandt ud af, at cigaretrykning er dødsensfarligt. Så filteret skaber i virkeligheden en falsk tryghed«, siger Niels Them Kjær.

Derfor foreslår han selv, at en løsning kunne være at forbyde filtre på cigaretter.

»Et forbud mod filtre ville betyde ét mindre problem for miljøet, og det ville ikke gøre en sundhedsmæssig forskel, fordi filtrene hverken forebygger hjertekarsygdomme eller kræft«, siger Niels Them Kjær.

FAKTA

De ti hyppigst indsamlede genstande fra strande verden over

1. Cigaretskod
2. Madpapir
3. Plastikflasker
4. Skruelåg
5. Plastikposer fra supermarkeder
6. Andre plastikposer (affaldsposer f.eks.)
7. Sugerør
8. Takeaway-beholdere i plastik
9. Plastiklåg
10. Takeaway-beholdere i skum

Kilde: Ocean Conservancy & International Coastal Cleanups rapport fra 2018